

Päätös maa-ainelain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesta yhteiskäsittelyhakemuksesta, joka koskee maa-ainesottoa kiinteistöllä Soraharju (691-402-1-156) / Kallion Murske Oy

YMPLT 17.06.2026
315/11.03.03/2025

Kiinteistön omistaja ja luvan hakija

Kallion Murske Oy
Y-tunnus 0984868-1
Yhteyshenkilö: Mika Kallio, Puh. 0456349055
Kallion.murske@kotinet.com

Yleiskuvaus toiminnasta

Toiminnanharjoittaja hakee maa-ainelupaa maa-aineksen ottoon ja varastointiin Reisjärvellä tilalla Soraharju (691-402-1-156). Alueelle on myönnetty aiemmin ottamislupa 10.4.2015 lupahakemuksella on tarkoitus jatkaa ottamistoimintaa alueella. Alueella otetaan hiekkaa ja soraa täyttöihin, teiden rakentamiseen ja muuhun maarakentamiseen.

Lupaa haetaan 68 000 m³otr ottamiseksi 10 vuoden aikana. Ottoalueen pinta-ala on yhteensä 3,30 ha. Vanhan luvan mukaan alin ottotaso on määrätty eteläosassa +136.00(N60) nousten pohjoisosaa kohden tasoon +138.00 (N60).

Vastaavat tasot N2000 korkeusjärjestelmässä ovat +136.40 ja +138.40. Ottaminen tapahtuu vanhan suunnitelman mukaisesti, eikä ottamistoimintaan tule muutoksia. Ottotaso säilytetään eteläpäässä tasossa +136.40 (N2000) ja pohjoispäässä tasossa +138.40 (N2000). Pohjaveteen jätetään 4 metrin suojakerros.

Toimintaa harjoitetaan ympärivuoden 1–2 vk kerrallaan 3–5 kertaa vuodessa. Alueella säilytetään hakijan kuormauskalustoa sekä seurantakalustoa ottoa varten. Toimintaa varten urakoitsija tuo tarvittavat poltto- ja voiteluaineet muualta, jolloin riski vuotovahinkoon pysyy pienenä. Tarvittavat polttoaineet tuodaan kaksoisvaippasäiliöissä, joissa on ylitäytön estimet ja lukot. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, ettei tankkauslaitteiston vuoto- ja rikkoutumistilanteissa säiliö pääse valumaan tyhjäksi maaperään.

Luvanhakemisen peruste

Maa-ainelain mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. Lupa tarvitaan aina, kun otetaan kiveä, soraa, hiekkaa, savea tai multaa pois kuljetettavaksi, varastoitavaksi tai jalostettavaksi. Maa-aineksen murskaamiseen tarvitaan ympäristölupa silloin, kun alueelle sijoitettu siirrettävä murskaamo toimii samalla alueella yhteensä vähintään 50 päivää tai kun toiminta täyttää ympäristönsuojelulain liitteen 1 mukaiset kriteerit kivenlouhimolle tai muuhun kiven käsittelyyn. Ympäristöluvan tarve tulee kyseeseen myös, kun maa-ainesten otto tapahtuu tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Pohjavesialueilla maa-ainesten ottamista koskeva lupaharkinta edellyttää yksityiskohtaista arviota toiminnan vaikutuksista pohjaveden määrään ja laatuun sekä pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailun järjestämistä lupamääräysten mukaisesti.

Maa-ainelupahakemuksen ja ympäristölupahakemuksen yhteiskäsittely

Maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristönsuojelulain mukainen ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Yhteistä lupaa voidaan hakea yhdellä lupahakemuksella.

Lupaviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaan lupa-asian ratkaisee kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Haapajärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka käsittelee maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain 527/2014) mukaiset lupa- ja valvonta-asiat tärkeillä pohjavesialueilla.

Ottamisalue ja sen ympäristö

Hankealue sijaitsee 10 km Reisjärven keskustasta pohjoiseen Kangaskylällä lähellä Sievintietä (tie 760) idässä. Sievin kunnan rajaan on matkaa noin kolme kilometriä. Tilan sijainti tasokoordinaattijärjestelmässä on P=7061978 , I=393058 (ETRS-TM35FIN). Alue on ollut vuokralla vanhan luvan aikana (nimellä Alatalo 691-402-1-141), mutta on nykyisin Kallion Murske Oy:n omistama. Vanhan suunnitelman mukainen ottoalue on ollut 4,80 ha ja koko kiinteistö on ollut ottoaluetta. Nykyisin osa alueen maa-aineksista on jo otettu ja maisemoitu.

Suunnitelma-alue sijoittuu Pesokankaan pohjavesialueelle, joka on luokiteltu vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi (1169151,1. luokka) ja sen varsinaiselle muodostumisalueelle. Alueelta on matkaa Paavolanharjun vedenottamolle noin 1,8 kilometriä.

Lähiasutus

Ympäriällä olevat kiinteistöt ovat hiekkapohjaista metsäkangasta ja vanhoja ottoalueita. Lähin asuinkiinteistö sijaitsee 330 m päässä etelässä ja 500 m päässä lännessä.

Hakija omistaa kiinteistön sekä ympäriällä olevat vanhat maisemoidut ottoalueet Soramaa 691-402-1-142 sekä Lisäsoramaa 691-402-6-107

Suojelualueet ja kaavoitus

Alueella ei ole voimassa olevaa rakentamisen kaavoitusta. Suunnitelma-alue on vanhaa ottamisaluetta.

Suoritettut maastomittaukset

Alue on kartoitettu GNSS-laitteella syyskuussa 2025. Suunnitelman laadinnassa on käytetty Maanmittauslaitoksen kartta- ja laserkeilausaineistoja, sekä vanhaa suunnitelmaa. Mittaus on suoritettu ETRS-TM35FIN- koordinaatti- ja N2000 korkeusjärjestelmän mukaisesti. Saatavan maa-aineksen määrä on laskettu Terra Modeler maastomalli- / massalaskentaohjelmalla. Ottoalueen ottorintauksen ala- ja yläreunan korkeudet on mitattu sekä yksittäisiä hajapisteitä. Muutamia pieniä varastokasoja ei ole mitattu ottotoiminnan ollessa käynnissä. Alueen vanhoista pohjavesiputkista on tehty maastokäynnin yhteydessä pohjaveden syvyyden mittauksia.

Toiminta alueella ja toiminnan ympäristövaikutukset

Suunniteltu ottamismäärä, -alue, aikataulu sekä suojaetäisyydet

Vanhan luvan mukaan ottamisalueen alin taso on määrätty eteläosassa korkeuteen +136.00 (N60) ja nousee pohjoisosaan tasolle +138.00 (N60). Nämä vastaavat korkeuksia +136.40 ja +138.40 N2000- korkeusjärjestelmässä.

Kohde sijaitsee Pesokankaan pohjavesialueella. Edellisen lupakauden aikana alueelta on kerätty pohjavesitietoja, ja toimintaa on ohjannut ehto, jonka mukaan pohjaveden pinnan ja ottotason väliin tulee jättää vähintään 4 metrin suojaetäisyys.

Ottaminen jatkuu aiemman suunnitelman mukaisesti, eikä toimintaan tule muutoksia. Ottotaso pidetään eteläpäässä tasolla +136.40 (N2000) ja pohjoispäässä tasolla +138.40 (N2000). Vanhan 2015 luvan mukainen ottomäärä on 260 000 m³ktr. Tästä määrästä on ottamatta vajaa 70 000 m³ktr. Maa-aineksia on mittauksen ja kuutiointin mukaan 68 000 m³ktr jäljellä, sekä yksittäisiä maisemointikasoja. Soraa ja hiekkaa otetaan 10 vuoden lupa-aikana yhteensä 68 000 m³ktr, eli vuosittain noin 6800 m³ktr. Ottosyvyyden ollessa etelässä +136.40 (N2000) ja pohjoisessa +138.40 (N2000) sekä korkeimpien maastokorkeuksien ollessa +144.00, muodostuu keskimääräiseksi ottosyvyydeksi n. 6,0 m. Maastonkorkeus laskee etelään ja pohjoiseen, jolloin ottosyvyys vaihtelee 3–7 m välillä. Vuotuinen ottomäärä soralla on noin 5–10 t/v ja hiekkaa otetaan noin 1,8–5 t/v.

Maa-aineksen ottaminen, maisemointi ja jälkihoito

Ottamisalue sekä ottamissyvyys merkitään maastoon paaluilla ja korkeusmerkeillä. Alueella on vanhoja korkopukkeja sekä pohjavesiputkia, joista on kontrolloitu ottosyvyyttä. Mikäli soramoreenialueelle syntyy oton aikana jyrkkä seinämä, joka on korkeampi kuin 2 m ja/tai jyrkempi kuin 1:2, merkitään se reunalle sijoitettavalla lippusiimalla tai vaihtoehtoisesti voidaan käyttää pintamaista tehtyä 2–3 m korkeaa maavallia.

Esteiden tarkoituksena on varoittaa maastossa mahdollisesti liikkujia putoamisvaarasta, sekä estää tahaton putoaminen jyrkänlehtä. Lisäksi merkinnässä voidaan käyttää apuna värikästä merkintänauhaa.

Alueella suoritettava soranotto tehdään maansiirtokoneilla, kuten pyöräkuormaajalla sekä kaivinkoneella. Aines lajitellaan seulomalla suoraan ottopaikaltaan tarvittaviin raekokoihin ja varastoidaan läjiin. Alueella ei ole suurikokoisia lohkarkeitä eli kiven räjäytykselle ei ole tarvetta. Otto etenee karttaan merkittyjen nuolien mukaisesti itään ja kaakkoon. Soran siirtoon ja kuormaukseen käytetään pyöräkuormaajaa. Maa-ainekset kuljetetaan asiakkaille kuorma-autoilla.

Maisemointi suoritetaan mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ottamistoiminnan edetessä siten, ettei tarpeettoman suuria viimeistelemättömiä alueita synny. Jälkihoidon yhteydessä alue siistitään. Luontoon kuulumattomat rakenteet, romut ja jätteet viedään asiaankuuluviin keräilypaikkoihin. Otto tehdään suunnitelmarajoihin asti idässä ja lännessä. Länsipuolella on hakijan vanha ottoalue, joka on otettu rajaan asti ja maisemoitu. Näin ollen ottoalueet kohtaavat ja alueiden välille syntyy yhtenäinen maisemoitu alue.

Itäreunassa yläluiska ja otto alkaa heti kiinteistörajasta. Idässä maisema on kangasmetsikköä. Itärajan maisemointi suoritetaan 1:3 luiskana länteen ottoalueelle päin, jolloin maisema jatkuu loivapiirteisenä. Etelä- ja pohjoiskärjet luvan mukaisesta kiinteistöstä ovat jo maisemoitua aluetta. Alue metsitetään männylle tai kuuselle ja se palaa ottamistoiminnan jälkeen metsätaloukskäyttöön. Metsityksen suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään tarvittaessa apuna metsäalan asiantuntijoita.

Kivenmurskaamaa ja louhimoa koskevat tiedot

Alueella käytetään siirrettävää seulontalaitteistoa, mutta ei murskauslaitosta.

Toiminta-ajat

Toimintaa (kaivuu, seulonta ja kuljetukset) on ympäri vuoden. Seulontaa ja soran ottoa tehdään 1–2 vk kerrallaan 3–5 kertaa vuodessa. Seulontaa ja maa-aineksen kaivamista suoritetaan arkisin (maanantaista perjantaihin) klo 7.00–22.00 välisenä aikana. Satunnaisesti erityisistä syistä, ottoa voidaan suorittaa myös lauantaina klo 7.00–18.00 välisenä aikana. Koneiden ja laitteiden mahdollisia kunnossapitotöitä saatetaan tehdä viikonloppuisin ja öisin.

Tiedot polttoaineiden ja muiden aineiden kulutuksesta ja varastoinnista

Raaka-aine	Keskimääräinen kulutus (t tai m ³ /a)	Maksimikulutus (t tai m ³ /v)	Varastointipaikka
Kevyt polttoöljy	8 m ³	13 m ³	Ei säilytetä tuotantoalueella
Öljyt	0,2 m ³	0,4 m ³	Ei säilytetä tuotantoalueella
voiteluaineet	0,05 m ³	0,1 m ³	Ei säilytetä tuotantoalueella
Pölynsidontaan käytettävä vesi	2 m ³	5 m ³	

Tiedot veden ja sähkön käytöstä

Mikäli ottamistoiminnan aikana on tarvetta pölynsidontaan, suoritetaan se puhtaalla vedellä. Vuosittainen sähkönkulutus on noin 0,01 GWh/a. Sähkö tuotetaan aggregaatilla.

Tiedot toiminnan päästöistä

Melu ja värinä sekä toimet niiden vähentämiseksi

Melulähde	Äänitehotaso (L _{WA} dB (A))	Melu on kapeakaistaista tai iskumaista
Seulonta ja nosto	Keskimäärin alle 50	Ei
Kuljetus	Keskimäärin alle 50	Ei

Muraus-asetuksen mukaiset suojaetäisyydet tärkeisiin kohteisiin täyttyvät. Meluhaitat ovat vähäisiä, sillä alueella käytetään seulonta-, kuljetus- ja maansiirtokalustoa, mutta ei murskauslaitosta. Melua vaimentaa ottosuunta, jossa ottoalueen pohja on poispäin asutuksesta ja maasto noin 6 metriä korkeammalla asutukseen päin. Ottoalueen ympärillä on metsää, joka myös vaimentaa melua. Muraus-asetuksen 7 §:n mukaisesti toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriöille alttiissa kohteissa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja.

Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa ”Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa”, on esimerkki äänen leviämisestä louhinta- ja murskausalueelta. Esimerkissä on kahdella sivulla 10 m korkeat esteet 25 m:n etäisyydellä murskauslaitoksesta (varastokasat ja louhintarintaus). Laskentakorkeus on mp+2 m ja pehmeä maanpinta. Esimerkin mukaan äänitaso laskee esteiden vaikutuksesta 55 dB:n alapuolelle n. 270 m:n matkalla ja 45 dB:n alapuolelle n. 400 m:n matkalla (matkat murskaamon sijoituspaikasta). Yllä mainitun esimerkin mukaan voidaan olettaa, että melutaso on lähiasutuksen kohdalla selvästi raja-arvoja alempi ja melun raja-arvot eivät ylitä. Toiminnasta ei aiheudu merkittävää värinävaikutusta

Päästöt ilmaan ja toimet päästöjen vähentämiseksi

Toiminnasta aiheutuvat hengitettävien hiukkasten päästöt (PM10) eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 711/2001 säädettyjä raja-arvoja ulkoilmassa lähialueen vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen lähistöllä. Pölyhaittoja saattaa syntyä tien pölyämisestä, ja haittojen vähentämiseksi pölyn sidontaan käytetään tarvittaessa puhdasta vettä.

Aine	Päästölähde	Päästön määrä (t/a)
Hiukkaset (sis. pöly)	Seulonta ja kuljetukset	0,02
Typhen oksidit (NO _x)	Työkoneet	0,2
Hiilidioksidi (CO ₂)	Työkoneet	20

Maaperän, pohja- ja pintavesien suojeleminen

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen on erityisen tärkeää, että poltto- ja voiteluaineet sekä mahdollisesti syntyvät jätteet käsitellään ja varastoidaan huolellisesti. Urakoitsijan poltto- ja voiteluaineita, huoltoerävaunua tai muita koneita ei säilytetä ottamisalueella. Laajemmat huoltotyöt tehdään urakoitsijan huoltohallissa alueen ulkopuolella.

Tankkaukseen käytettävässä polttoainesäiliössä on kaksoisvaippa ja ylitäytön estolaitteet, mikä vähentää vuotoriskiä. Poltto- ja voiteluaineita ei varastoida alueella, vaan niitä käytetään ainoastaan tankkausten yhteydessä.

Pintavesien vesienkäsittelyjärjestelyä ei tarvita, sillä sulamisvedet suodautuvat maaperään. Pohjaveden suojelemiseksi suojaetäisyyden täyttymistä seurataan pohjavesiputkista. Alueella ei varastoida poltto- ja voiteluaineita tai säilytetä kuljetuskalustoa. Alueella säilytetään hakijan kuormauskalustoa sekä seulontakalustoa ottoa varten.

Toimintaa varten urakoitsija tuo tarvittavat poltto- ja voiteluaineet muualta, jolloin riski vuotovahinkoon pysyy pienenä. Tarvittavat polttoaineet tuodaan kaksoisvaippasäiliöissä, joissa on ylitäytön estimet ja

lukot. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, ettei tankkauslaitteiston vuoto- ja rikkoutumistilanteissa säiliö pääse valumaan tyhjäksi maaperään.

Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- tai voiteluaineita. Alueelle varataan riittävä määrä turvetta tai muuta öljynimeytysainetta (100–200 l). Mahdollisen öljyvahingon sattuessa tilanteen paheneminen estetään ja ryhdytään välittömästi toimenpiteisiin öljyyntyneen maan poistamiseksi. Asiasta ilmoitetaan välittömästi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja paikalliselle pelastuslaitokselle.

Jätteet

Jätteenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely- tai hyödyntämistapa	Toimituspaikka
Yhdyskuntajäte	50	Jäteastia	
Metallijäte	30	Kontti	Romuliike
Jäteöljy	20	Lukittu kontti, ei alueella	Ongelmajätteiden keräys
Kiinteä öljyjäte jos syntyy	5	Lukittu kontti, ei alueella	Ongelmajätteiden keräys

Ottotoiminnan aikana on huolehdittava alueen siisteydestä ja jätehuollosta. Jätteitä ei saa säilyttää siten, että niistä aiheutuu likaantumisvaaraa ja liukenemista pohjaveteen. Toiminta-alueella jätteiden varastointi tulee olla jätelainsäädännön mukaista mm. mahdollisten sekajätteiden tai rautaromun osalta. Poltettavat -, kaatopaikka-, vaaralliset- ja hyödynnettävät jätteet pidetään erillisissä kannellisissa tiivissä jäteastioissa. Jätteet toimitetaan niille tarkoitetuille keräyspaikoille. Jäteöljyä ei säilytetä alueella. Ottamisalueelle ei tule varastoida tai haudata kiinteitä eikä nestemäisiä jätteitä.

Kaivannaisjäte

Kaivannaisjätteet ovat vanhoja kuorittuja pintamaita sekä yksittäisiä pieniä kivikasoja, joita on hyvin vähän. Pintamaiden määräksi arvioidaan noin 800 m³ltr. Pintamaiden pölyämistä ehkäistään tarvittaessa kastelemalla puhtaalla vedellä. Pintamaakasoihin syntyy nopeasti kasvillisuutta, joka sitoo ainesta ja ehkäisee pölyämistä. Ottotoiminnan päättyessä kaikki kaivannaisjätteet hyödynnetään ottoalueen loppumaisemoinnissa.

Tiedot liikenteestä

Toiminnasta aiheutuu liikennettä alueelle keskimäärin 1–10 kertaa/vrk, korkeintaan 20 kertaa/vrk. Liikenne ohjautuu yksityistien kautta, johon on kulkuoikeus. Työmaateiden pölynsidontaan käytetään tarvittaessa vettä.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Arvio vaikutuksista luontoarvoihin, maisemaan sekä rakennettuun ympäristöön

Alueella jatketaan nykyistä ottamistoimintaa, joten toiminnan ympäristövaikutukset eivät olennaisesti muutu. Pesonkankaan pohjaveden suojeleminen on huomioitu riittävällä suojaetäisyydellä sekä muilla suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä.

Vaikutukset Keskikylä–Kangaskylän kulttuurimaisema-alueeseen ovat vähäiset. Kulttuurimaisema sijoittuu ottamisalueen länsipuolelle ja jatkuu luode–kaakko-suunnassa jokilaakson sekä järviolueiden suuntaan, pois päin ottoalueesta. Näiden alueiden väliin jää metsävyöhyke ja maantie, jotka yhdessä muodostavat riittävän suojaetäisyyden.

Arvio vaikutuksista vesistöön ja sen käyttöön

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan haittaa vesistöjen tilaan. Ottoalueelta pintavedet suodattuvat pääasiassa maaperään.

Arvio vaikutuksista ilmanlaatuun

Toiminnasta ei arvioida aiheutuvan merkittäviä vaikutuksia ilmanlaatuun.

Arvio vaikutuksista maaperään ja pohjaveteen

Ottamisalue sijaitsee 1-luokan luokitellulla pohjavesialueella. Ottamisalueen välittömässä läheisyydessä ei ole vedenottoa. Ottaminen tapahtuu vähintään 4,0 m havaitun ylimmän pohjavesipinnan yläpuolelta. Jättämällä suunnitelman mukainen suojakerros pohjavesipinnan yläpuolelle, toimimalla ottamissuunnitelmassa sekä tässä hakemuksissa esitettyjen pohjaveden suojelemiseksi tehtävien suojelutoimien mukaisesti, niin hankkeesta ei arvioida aiheutuvan haittaa pohjaveden tilaan eikä pohjaveden riittävyyteen.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä ja onnettomuuksien estämiseksi suunnitelluista toimita sekä toiminta häiriötilanteissa

Merkittävimmät riskit liittyvät ottotoiminnan aikana tehtäviin koneiden tankkauksiin sekä mahdollisiin polttoainevuotoihin ja valumiin, jotka voivat päästä maaperään ja edelleen pohjaveteen. Koneiden tekniset viat, kuten hydraulikkaöljyvudot, muodostavat riskin maaperän pilaantumiselle.

Polttoaine- ja öljyvudotihin varaudutaan suorittamalla tankkaukset ja pienet huoltotoimet aina samalla, tiivispintaisella alueella, esimerkiksi sorapintaisella tieosuudella. Alueen läheisyydessä pidetään jatkuvasti saatavilla riittävä määrä imeytysmateriaaleja, kuten turvetta tai purua, jotta mahdolliset vuodot voidaan torjua välittömästi. Tulipalojen varalta työkoneissa on mukana asianmukainen alkusammutuskalusto.

Toiminnassa noudatetaan työn turvallisuudesta annettua lakia (738/2002) sekä valtioneuvoston työturvallisuudesta annettua asetusta (26.3.2009/205). Tiealueella työskenneltäessä ja koneita siirrettäessä sekä lastattaessa on noudatettava tieliikennelakia ja -asetusta.

Tiedot toiminnan tarkkailusta

Toiminta-alueelle nimetään vastuu henkilö, joka pitää jatkuvaa käyttöpäiväkirjaa, josta ilmenevät kaikki toimintaan liittyvät tapahtumat. Käyttöpäiväkirjaan merkitään laitoksen käyntiajat, työntekijät, huollot, kalusto, tuotantomäärät, tiedot käytetyistä raaka-aineista, sääolot, tehdyt tarkastukset, tehdyt tarkkailut (melu, pöly, pintavesi), ottoalueen maaperää seurataan aktiivisesti pohjaveden suojelun tehostamiseksi.

Toiminnasta kootaan kirjanpidon ja tarkkailun perusteella vuosiraportti. Raportissa esitetään toiminnan ja sen vaikutusten kannalta merkitykselliset asiat. Raportti toimitetaan ympäristönsuojeluviranomaiselle tarvittaessa.

Hakemuksen käsittely

Asian vireilletulo

Hakemus maa-aines- ja ympäristöluvan myöntämiseksi jätettiin vireille 16.12.2025.

Nähtävillä olo ja kuuleminen

Hakemus kuulutettiin julkisesti nähtäville 22.12.2025 – 28.1.2026.

Kuulemisen aikana asiakirjat olivat nähtävillä Haapajärven kaupungin verkkosivuilla. Kuulemiskirjeet lähetettiin naapurikiinteistöille.

Muistutukset

Hakemuksesta ei jätetty muistutuksia eikä mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Haapajärven kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta, Lupa- ja valvontavirastolta, Reisjärven vesiosuuskunnalta sekä pelastuslaitokselta.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto, 24.2.2026.

”Asia, Kallion Murske Oy, Mika Kallio on toimittanut ympäristönsuojeluviranomaiselle maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyhakemuksen. Hakemuksella haetaan lupaa maa-aineksen ottamiseen kiinteistöltä Soraharju (RN:o 691-402-1-156) Reisjärven Kangaskylässä. Kiinteistö on vanhaa ottoaluetta, jonka ottolupa on vanhentunut 31.12.2025. Vanhan luvan mukaista ottoa on vielä jäljellä ja uuden luvan aikana on tarkoitus ottaa vanha ottomäärä loppuun. Ottamislupaa

haetaan 3,30 ha suuruiselle alueelle ja otettavan maa-aineksen määrä on 68 000 m³tr. Lupaa haetaan 10 vuodeksi. Ottamisalue sijaitsee Pesokankaan pohjavesialueella. Ottoalueella ei suoriteta murskaustoimintaa.

Ympäristötarkastaja pyytää terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa hakemuksesta. Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta, joka toimii Haapajärven, Kärsämäen, Pyhäjärven, Reisjärven kunnan terveydensuojeluviranomaisena on delegoinut 4.9.2025 § 30 toimivallan lausuntojen antamisesta alaisilleen viranhaltijoille.

Lausunto, Terveystuojelulain §:n 2 mukaan elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Elinympäristöön vaikuttavan toiminnan harjoittajan on tunnistettava toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurattava niihin vaikuttavia tekijöitä (omavalvonta). Toimintaa on harjoitettava siten, että terveyshaittojen syntyminen mahdollisuuksien mukaan estyy.

Terveystuojelun näkökulmasta huomioon otettavia asioita ovat toiminnan, työkoneiden ja kuljetusautojen aiheuttama melu ja pöly sekä vaikutukset talousveden laatuun ja riittävyteen. Suunniteltu ottamisalue sijoittuu kokonaisuudessaan veden ottamisen kannalta tärkeälle Pesokankaan (116 9151) pohjavesialueelle, sen varsinaiselle muodostumisalueelle. Paavolanharjun vedenottoluvan päivityshakemuksen liitteenä olleen Afry Finland Oy:n laatiman pohjavesialuekartan (päiväys 10.1.2020) mukaan hankealue sijoittuu vedenottamon ohjeelliselle kaukosuojavyöhykkeelle sekä Paavolanharjun vedenottamon valuma-alueelle. Karttamerkintöjen mukaan pohjaveden päävirtaussuunta on kohti vedenottamoa. Hakemuksen mukaan vedenottamo sijaitsee noin 1,8 km etäisyydellä ottoalueesta. Aluehallintoviraston 30.9.2020 antaman päätöksen (Dnro PSAVI/256/2020) mukaan Paavolanharjun vedenottamosta saa ottaa pohjavettä enintään 1 000 m³/vrk kuukausikeskiarvona laskettuna. Hakemuksessa ei tuoda esille, että ottamisalueen vaikutuspiirissä olisi yksityisiä talousvesikaivoja.

Ottoalueen sijainnin takia on toimintaan sisältyvät riskit syytä selvittää ja arvioida huolellisesti. Lupaharkinnassa ja lupamääräyksissä on huomioitava, että toiminta ei saa heikentää vedenhankinnan kannalta erittäin merkittävän, Paavolanharjun vedenottamolta otettavan talousveden laatua tai riittävyttä.

Hakemuksen mukaan lähin asuinkiinteistö sijaitsee 330 m päässä etelässä ja 500 m päässä lännessä. Sekä toiminnassa että kuljetuksissa huomioitava, että mahdolliset pöly- ja meluhaitat ovat asutukselle mahdollisimman vähäiset. Asunnoissa tai loma-asunnoissa sisätilan melu ei saa hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuen ylittää STM:n asetuksessa 545/2015 säädetyjä päivä- ja yöajan keskiäänitason toimenpiderajoja. Myöskään hiukkasmaisia epäpuhtauksia ei saa joutua toiminnan seurauksena asuinrakennusten sisäilmaan asetuksen 545/2015 toimenpiderajat ylittäviä määriä. Hakemuksen mukaan pölyn sidontaan käytetään tarvittaessa puhdasta vettä.”

Lupa- ja valvontaviraston lausunto, 29.1.2026.

”Lupahakemus Kallion Murske Oy hakee maa-ainelupaa otsikon mukaiselle tilalle. Alueella on ollut aiempaa maa-ainesten ottotoimintaa. Luvan voimassaolo on päättynyt 31.12.2025 ja osa alueesta on jo maisemoitu. Vanhan luvan mukaista ottoa on vielä jäljellä. Nyt haetaan lupaa vanhan oton loppuunsaattamiselle.

Lupaa haetaan 68 000 m³ ottamiseksi 10 vuoden aikana. Ottamisalueen pinta-ala on 3,3 hehtaaria. Alin suunniteltu ottotaso on eteläosassa +136,40 (N2000) ja pohjoisosassa +138,40 (N2000). Pohjavesipinta vuonna 2025 on ollut eteläosassa tasolla +129,73 (N2000) (3.11.2025), keskiosassa tasolla +131,17 (N2000) ja pohjoisosassa tasolla +133,16 (N2000) (29.5.2025). Pohjaveteen jätetään 4 metrin suojakerros.

Alueella seulotaan maa-aineksia. Alueella ei tehdä murskausta. Alueen pohjavesi- ja ympäristöolosuhteet Suunniteltu ottoalue sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle Pesokankaan pohjavesialueelle (1169151, 1-luokka). Pohjavesimuodostuma on luode-kaakko suuntainen pitkittäisharjukson osa, joka on osittain kerrostunut kallioperän heikkousvyöhykkeeseen. Harjun keskiosa on karkearakeista vettä hyvin johtavaa ainesta, ja lievealueet ovat hienorakeisempia osin

siittäisiäkin. Pohjavettä purkautuu Vuohtojärveen, Kotijokeen, Lintulampeen, Paavolanlampeen sekä ympäröiville pelto-, suo- ja moreenialueille.

Pohjavesialueella sijaitsee yksi vedenottamo, Paavolanharjun vedenottamo. Pohjaveden päävirtaussuunta on luoteesta kaakkoon eli ottamisalueelta vedenottamon suuntaan. Hakemuksen mukainen ottamisalue sijoittuu Paavolanharjun vedenottamon valumaalueelle. Mahdollinen lisävedenottoalue on nyt haettavana olevan ottamisalueen pohjoispuolella. Pohjavesialueelle on laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma vuonna 2020 (FCG Oy). Suojelusuunnitelmatyön yhteydessä vedenottamolle ja mahdolliselle lisävedenottamolle on rajattu ohjeelliset lähisuojavyöhykkeet. Nyt haettavana oleva maa-aineksen ottoalue sijaitsee vedenottamoiden ohjeellisten lähisuojavyöhykkeiden läheisyydessä.

Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat noin 330 metriä etelään ja 500 metriä länteen. Noin 200 metriä ottamisalueelta kaakkoon sijaitsee ravirata. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa alue sijoittuu pohjavesialueelle ja noin 50 metrin etäisyydelle Reisjärven Keskikylä-Kangaskylän valtakunnallisesti arvokkaasta maisema-alueesta.

Suunnitelman mukainen ottoalue sijoittuu Poski-hankkeen (Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen Pohjois-Pohjanmaalla) yhteydessä vuonna 2015 inventoidulle Pesokankaalle. Alue on luokiteltu luonnon ja maisemasuojelun kannalta paikallisesti arvokkaaksi harjualueeksi ja alue on todettu maa-ainesten ottoon soveltumattomaksi - osittain soveltuvaksi alueeksi. Pesokangas on Reisjärven-Sievin harjuksoon kuuluva laajentuma, jossa on korkeampi deltamainen osa ja matalampia tasanteita. Muodostuma erottuu melko selvästi ympäristöstään ja rajaa valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen avointa maisematilaa. Muodostuman korkeusväli on noin 130–145 m mpy. Sen päällä ja rinteillä on runsaasti rantamuodostumia. Korkeimman tasanteen reunassa ja eteläpuolella on hiekkaisia rantavalleja, osaksi myös dyynivalleja. Alueella on jokseenkin merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä, merkittäviä maisemakuvallisia arvoja sekä monikäyttöarvoja. Rajauksen pohjoispuolella on laajoja maa-ainesten ottoalueita.

Luvanmyöntämisedellytysten harkinta

Maa-ainelain 3 §:ssä määritellään ottamista estävät kriteerit. Aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu (1) kauniin maisemakuvan turmeltumista, (2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, (3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai (4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Lupa ainesten ottamiseen on taas myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa (MAL 6 §). Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Maa-ainelain mukaan edelleen ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineseesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti (MAL 3.4 §). Näitä lain edellytyksiä on sovellettava ottamissuunnitelmaa laadittaessa ja lupamääräyksiä asetettaessa.

Lupa- ja valvontavirasto lausuu hakemuksesta seuraavaa Lupa- ja valvontavirasto tuo esille, että Pesokankaan pohjavesialue on erittäin merkittävä Reisjärven kunnan vedenhankinnalle. Lupa- ja valvontavirasto pitää Pesokankaan pohjavesialueen ja Paavolanharjun vedenottamon sekä mahdollisen lisävedenottoalueen pohjaveden hyvän laadun ja antoisuuden säilymistä erittäin tärkeänä. Suunnitelman mukainen ottoalue sijoittuu Pesokankaan vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen muodostumisalueelle ja Paavolanharjun vedenottamon valuma-alueelle.

Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että pohjavesiolosuhteiden esittäminen sekä pohjavedelle haitallisten vaikutusten estäminen, niin toiminnassa kuin jälkihoitotoimenpiteiden keinoin, on erityisen tärkeä osa ottotoimintaa, ja vastuu tästä kuuluu toiminnanharjoittajalle. Lupa- ja valvontavirasto tuo esille, että hakemuksen pohjavesitiedoissa on puutteita ottaen huomioon alueella aiemmin voimassa olleen maa-aineksen ottoluvan ja sen velvoittaman pohjavesipinnan tarkkailun. Lisäksi toteutuneissa pohjavesipinnan yläpuolisissa suojakerrospaksuuksissa näyttäisi olevan ristiriita lupahakemuksen poikkileikkauspiirustusten ja Maanmittauslaitoksen ylläpitämän Paikkatietoikkunan maastoprofiilin

välillä. Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa, että vuonna 2014 myönnetyn maa-aineksen ottoluvan lupamääräysten toteutuminen tulee varmistaa.

Paikkatietoikkunan perusteella alueen eteläosassa, maisemoiduksi esitetyllä alueella ottamistoiminta on ulottunut paikoin tasolle +132,6 (N2000). Tuolla kohdalla pohjaveden pinnankorkeus on 3.11.2025 tehdyissä mittauksissa ollut +129,73 (N2000), jolloin pohjavesipinnan päällä oleva suojakerros on alle 3 metriä, eikä ottotoiminta näin ollen ole ollut suojakerrospaksuuden osalta luvan mukaista. Koska lupahakemuksessa ei ole esitetty pohjavesipinnan seurantatietoja, epäselväksi jää pohjavesipinnan kevät- ja syysmaksimit. Mikäli vuonna 2014 myönnetyssä luvassa viereiseltä kiinteistöltä mitattu pohjaveden pinnankorkeus +131,8 (N60) -> +132,2 (N2000) edustaa alueen ylintä pohjaveden pinnankorkeutta, jää suojakerrosta pohjaveteen alle 0,5 metriä. Lupa- ja valvontavirasto painottaa, että suojakerrospaksuudet pohjaveteen suhteutetaan ylimpään mitattuun ja havaittuun pohjavesipinnan korkeuteen. Mikäli ottotoiminta ei ole ollut suojakerrospaksuuden osalta luvan mukaista, ei ottotoimintaa tule jatkaa ennen kuin ylisyvät ottoalueet on täytetty.

Lupa- ja valvontavirasto tuo esille, että Pesokankaan alue on inventoitu Poskihankkeessa edellisen luvan myöntämisen jälkeen, ja sen tuloksena harjujakso on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi harjualueeksi. Nyt haettavana oleva ottamisalue näyttäisi sijoittuvan luontoinventointirajauksen sisäpuolelle. Ottamisalue on kuitenkin ainakin osittain luontoinventoinnissakin tunnistettua laajaa maa-ainestenottoaluetta, eikä siten edusta Lupa- ja valvontaviraston näkemyksen mukaan arvokkainta osaa harjualueesta. Nyt haettavana olevan ottoalueen pinta-ala ei laajene, vaan lupahakemuksen mukaisella ottotoiminnalla loppuunsaatetaan jo aloitettu otto, jonka jälkeen alue jälkihoitetaan. Luontoinventoinnin luokitukselta johtuen alueen lupaharkinnassa on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota maa-aineslain 3 §:n kriteereihin. Pesokankaan luonto- ja maisemallisten arvojen säilyminen on erittäin tärkeää ja ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan on jäätävä mahdollisimman pieneksi.

Lupa- ja valvontavirasto huomauttaa vielä, että vedenottamoiden esittäminen kartoilla on kielletty, sillä kyse on kriittisestä aineistosta, joka täyttää julkisuuslain (621/1999) 24.1.§:n 7k mukaisen salassa pidettävien tietojen kriteerit. Mikäli edellä mainitut asiat otetaan huomioon, voidaan alueelta ottaa maa-aineksia ilman vesilain mukaista lupaa edellyttäen, että ottaminen tapahtuu maa-aineslain 3 § 4 mom. määräysten, ottosuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti. Lisäksi luvassa tulee asettaa riittävät maa-aineslain 11 §:n mukaiset lupamääräykset ja seuraavat näkökohdat tulee ottaa huomioon.

1. Alueella olevat ylisyvät ottokohdat, tulee täyttää ensi tilassa. Täyttöihin tulee käyttää ainoastaan alueen kivennäismaata, joka ei sisällä orgaanista ainesta. Hakemuksen mukaiselta **ottoalueelta ei tule kuljettaa maa-aineksia pois ennen kuin tarvittavat täytöt on toteutettu.**
2. Ottamisen yhteydessä on varmistettava, että ylimmän luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään neljän (4) metrin rikkomaton suojamaakerros. Pohjaveden tasoa on seurattava ottamisalueella sijaitsevistä pohjaveden havaintoputkista vähintään neljä kertaa vuodessa luotettavalla tavalla siten, että pohjavesipinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat huomioiduiksi. Tarkkailua on tehtävä maa-ainesluvan koko voimassa olon ajan vaikkei ottotoimintaa alueella koko ajan olisikaan. Tarkkailutulokset on toimitettava pyydettyä myös Lupa- ja valvontavirastolle.
3. Maa-ainesten ottotoiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee seurata pohjaveden virtaussuunnassa ottotoiminnan alapuolelle asennettavasta pohjavesiputkesta ennen ottotoiminnan aloittamista, vähintään kerran toiminnan aikana ja ennen luvan päättymistä. Pohjavedestä tulee analysoida vähintään lämpötila, haju, sameus, väri, pH, happi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, polttoainehiilivedyt sekä mineraaliöljyt. Havaintoputken on oltava pohjavesinäytteenottoon soveltuva muoviputki, jonka siiviläosa on pohjavesikerroksessa. Kaivuriasenteiset putket eivät sovellu pohjaveden laadun seurantaan. Pohjaveden laatutiedot ja pohjavesiputkien putkikortit pyydetään toimittamaan myös Lupa- ja valvontavirastoon (kirjaamo@lvv.fi). Tulokset

toimitetaan suorasiirtona ympäristöhallinnon tietojärjestelmään tai sopivassa siirtomuodossa (sähköiset siirtotiedostot). Mikäli laboratoriossa on valmius syöttää vedenlaatutiedot suoraan ympäristöhallinnon tietojärjestelmään, käytetään tietojen siirrossa ensisijaisesti tätä vaihtoehtoa.

4. Paikalle on asennettava kiinteät korkomerkit, joista voidaan helposti valvoa ottamistoiminnan edistymistä ja suojamaakerroksen riittävyttä. Korkomerkit tulee olla havaittavissa koko ottamisajan ja niitä tulee olla riittävästi.
5. Maa-aineksen otto on toteutettava niin, että missään vaiheessa ei pääse syntymään pohjaveden pilaantumisvaaraa. Tätä koskevat tarkemmat määräykset on liitettävä maa-aineksen ottamislupaan.
6. Ottoalueen seinämät on muotoiltava vähintään kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukailten. Ottoalueen seinämät eivät saa missään vaiheessa olla jyrkempiä ja muotoilu tulee tehdä ottotoiminnan edetessä. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen jälkihoidossa.
7. Suojaetäisyys ottamisalueelta naapurikiinteistöihin tulee olla vähintään 10 metriä, ellei naapurikiinteistön omistajalta ole saatu kirjallista suostumusta tätä pienempään suojaetäisyyteen.
8. Alueen jälkihoito ottamistoiminnan haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja ottamisalueen sopeuttamiseksi ympäröivään luontoon ja maisemaan, on tehtävä ottosuunnitelman mukaan ja ympäristöministeriön ohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) periaatteita noudattaen sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä.

Lopuksi Lupa- ja valvontavirasto muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja sen mukainen suunnitelma tulee lähettää Lupa- ja valvontavirastolle (MAL 19 §). Lupa- ja valvontavirasto pyytää lupaviranomaista täyttämään ja lähettämään maa-ainesten ottamislupaa koskevat tiedot sähköisesti maa-aineslupapäätöksen ilmoituslomakkeella: https://anon.ahtp.fi/_layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045.

Luvan haltijan on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. (MAL 23 a §, MAA 9 §). Luvan haltijan tulee täyttää ja lähettää ottoilmoituslomake, mikäli mahdollista sähköisesti. Ilmoitus tehdään maa-ainestenotto - ilmoituslomakkeella, joka löytyy Internet- osoitteesta:

https://anon.ahtp.fi/_layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/maa_ainestottoilmoitus.xsn&Source=https://anon.ahtp.fi

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla, jollei luvassa ole toisin määrätty (MAA 7 §). Maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten. Valvontaviranomaisen tulee tehdä muistio tarkastuksesta, josta käy ilmi lupamääräysten toteutuminen. Lupa- ja valvontavirastolle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen.”

Hakijan vastine

”Vastine Lupa- ja valvontaviraston 29.1.2026 antamaan lausuntoon (LVV-U/28917/2026) – Soraharjun ottosuunnitelma Tilan Soraharju 691-402-1-156 ottotaso säilytetään eteläpäässä tasossa +136.40 (N2000) ja pohjoispäässä tasossa +138.40 vanhan suunnitelman mukaisesti. Koska kohde sijaitsee Pesokankaan pohjavesialueella, sieltä on kerätty pohjavesitietoa edellisen lupakauden

aikana sekä suunnitelman teon aikana. Ehtona on ollut 4 m suojaetäisyys pohjaveteen. **Kaikki esitetyt korkeudet ovat N2000 korkeusjärjestelmää.**

Suojaetäisyyden riittävyttä on seurattu pohjavesiputkista putki 1 (pohjoinen), putki 2 (keskeltä) ja putki 3 (eteläosa). Aiemman lupakauden aikana vesipintoja on seurattu putkesta 1 (pohjoinen) ja putkesta 2. Putki 3 on asennettu lisäseurantaa varten. Pohjavesituloksia on toimitettu peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle. Lisäksi vuosittaiset tarkastukset on suorittanut ympäristötarkastaja, joka on mitannut pohjavesitasot. Ympäristötarkastajan raportit on esitetty liitteessä 2.

Lupa- ja valvontaviraston lausunnossa viitataan paikkatietoikkunan korkeustietoihin, jotka näyttävät ottosyvyyden ylitetyn tasoon +132,60. Korkeustiedot perustuvat 1.5.2020 päivättyyn Maanmittauslaitoksen suorittamaan laserkeilausaineistoon, joka on 5 vuotta vanhaa tietoa.

Suunnitelman tekohetkellä syyskuussa 2025 mittaustulokset osoittavat, että ottoalueen pohja on eteläosassa suunnitelulla tasolla. Yksittäisiä pieniä ylityksiä lukuun ottamatta pohjan taso on +136.40 etelässä. Ympäristötarkastajan v.2020 ja siitä eteenpäin raporttien mukaan ottotason ylityksestä ei ole mainintaa. On siis oletettavaa, että ottotason alittaminen on tapahtunut hetkellisesti ja ylisyvät alueet on täytetty heti kesällä 2020 tai myöhemmin.

Ottoalueen korkomerkit on asennettu kahteen paikkaan, pohjavesiputken 1 ja 2 viereen. Putkien päät ja korkomerkkien yläreunat ovat samalla tasolla. Putken 1 (pohjoinen) korko on +137.53 ja putken 2 (keski) korko +136.75. Korkomerkit ja pohjavesiputket on pidetty paikallaan koko ottotoiminnan ajan, eikä niiden korkeuksia ole muutettu. Putket on mitattu v.2025 ja tarkistusmitattu v.2026 tarkalla Trimble R8s GNNS-laitteella (RTK tark. 1-2cm)

Ympäristötarkastajan ilmoittamat korkeuslukemat tarkastusraporteissa päiväyksillä 3.11.2016, 15.8.2017, 28.8.2018, 25.8.2020, 8.6.2022 ja 10.7.2024 ovat osin ristiriidassa nyt mitattuihin korkeuslukemiin. **Korkomerkkien ja putkien korot ovat väärät. Raporttien pohjaveden syvyydet on laskettu useassa raportissa virheellisesti väärin korkomerkkilukujen vuoksi.**

Raporteissa korkopukkien ja pohjavesiputkien päiden korot on ilmoitettu seuraavasti (N60): Putki 1 (pohj.) + 137,33 ja putki 2 (etelä keski) +137,43. Vertaamalla nyt mitattuja putkien korkeuksia raporttien lukemiin, erot ovat varsinkin putkella 2 merkittävät. N2000 tasoon muutettuna putki1(pohj.) +137,70 ja putki2 +137,80. Putken 1 korkovirheeksi saadaan n. 20 cm. Putken 2 korkeusvirheeksi tulee jopa 105 senttiä. Näin ollen lasketut pohjaveden syvyyden korkeusluvut ovat virheellisesti ilmoitettu.

Oletettavaa on, että pohjavesiputkien päiden korkeuksia ei ole tarkistusmitattu GPS-laitteella ottotoiminnan alettua ympäristötarkastajan toimesta, vaan tarkastaja on luottanut korkopukkiin merkittyyn lukemaan. Tämän vuoksi ratkaisevaa on verrata mittaustuloksema, eli montako senttiä vesi on ollut putken yläpinnasta alaspäin. Näin voidaan arvioida oikean (v.2025 ja v.2026 mitatun) pohjavesiputken pään korkeuden avulla pohjavesitason korkeusasemaa.

Tuloksista on esitetty taulukko liitteessä 1.

Pohjavesitulosten mukaan suojaetäisyys täyttyy kaikkien putkien kohdalla kaikilla mittaushetkillä. Pohjoispäässä suojaetäisyys on keskimäärin noin 4,40 metriä ja ottoalueen keski- ja eteläosassa suojaetäisyyttä on reilummin noin 4,60...6,0 m.

Vastine kohdittain: 1) Ylisyviä kohtia ei ole, selitetty edellä

2) 4 metrin suojaetäisyys täyttyy kaikkialla, mittaustulokset

3) alaosan alueelle asennetaan pohjavesiputki, josta otetaan lausunnon mukaiset analyysit

4) Alueella on olemassa olevat kiinteät korkomerkit ja pohjavesiputket 5–8) toimitaan maa-aineslain määräysten, ottosuunnitelman ja lausunnon mukaisesti.

"Reisjärven vesiosuuskunnalla ei ole huomautettavaa Kallion Murske Oy:n hakemaan Reisjärven kangaskylässä Soraharju nimisen tilan (691-402-1-156) maa-ainesottoon liitteenä olleitten suunnitelmien mukaan."

Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitoksen lausunto 18.3.2026

"Pohjavesialueella suoritettavien työkoneiden tankkausten aikana tulisi käyttää esimerkiksi siirrettävää vuotojenkeräysastiaa tai muuta järjestelyä, jolla mahdolliset pienet vuodot koneiden tankkaustilanteissa voidaan hallita ja kerätä talteen. Pelastuslaitoksella ei ole muuta lausuttavaa lupahakemuksesta."

Hakija ei jättänyt vastinetta terveydensuojeluviranomaisen tai pelastusviranomaisen jättämään lausuntoon.

Tarkastuskäynti

Haapajärven kaupungin ympäristötarkastaja Jani Hujanen ja Pyhäjärven kaupungin ympäristötarkastaja Maria Koffert ovat vierailleet kohteessa 2.4.2026.

Tarkastuksen yhteydessä tarkistettiin pohjaveden pinnankorkeuksia ottamisalueella. Pohjaveden pinnankorkeudet on sidottu N2000-korkeusjärjestelmään ja niitä on tarkasteltu suhteessa maanpinnan korkeusasemiin.

Ottamisalueen eteläosassa maanpinnan korkeusasema on +136,00 (N2000) ja pohjaveden pinnankorkeus +129,92 (N2000), jolloin suojavaöhyke maanpinnan ja pohjaveden pinnan välillä on 6,08 metriä.

Ottoalueen keskiosassa maanpinnan korkeusasema on +135,80 (N2000) ja pohjaveden pinnankorkeus +131,03 (N2000), jolloin suojavaöhykkeen paksuus on 4,77 metriä.

Ottoalueen pohjoisosassa maanpinnan korkeusasema on +136,00 (N2000) ja pohjaveden pinnankorkeus +131,49 (N2000), jolloin suojavaöhyke maanpinnan ja pohjaveden pinnan välillä on 4,51 metriä.

Lisäksi ottamisalueen eteläpäähän asennetusta uudesta pohjavesiputkesta tarkistettiin pohjaveden pinnankorkeus tarkastuksen yhteydessä. Mittaus on suoritettu pohjavesiputken yläreunasta, jonka korkeusasema on +137,10 (N2000). Putken yläreuna sijaitsee 0,7 metriä maanpinnan yläpuolella, jolloin maanpinnan korkeusasema mittauskohdassa on +136,40 (N2000). Pohjaveden pinta todettiin 8,12 metrin syvyydessä putken yläreunasta, jolloin pohjaveden pinnankorkeus on +128,98 (N2000). Näin ollen suojavaöhyke maanpinnan ja pohjaveden pinnan välillä on 7,42 metriä.

Mittaustulosten ja käytävissä olevien tietojen perusteella suojaetäisyys pohjaveteen on riittävä, eikä toiminnasta arvioida aiheutuvan vaaraa pohjaveden laadulle.

Valmistelija/lisätietoja: Jani Hujanen vs. ympäristötarkastaja, p. 0403008272

Päätösehdotus

Haapajärven kaupungin ympäristölautakunta myöntää Kallion Murske Oy:lle maa-aines – ja ympäristöluvan kiinteistöllä Soraharju (RN:o 691-402-1-156). Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti, ellei lupamääräyksissä toisin määrätä. Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemuksen ja tämän päätöksen lupamääräysten mukaisesti.

Luvan myöntämisen perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset arvioidaan kokonaisuudessaan hakemuksen sekä saatujen lausuntojen perusteella.

Lupa voidaan myöntää, koska ottaminen tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:n rajoitusten kanssa, kun otetaan huomioon tässä päätöksessä annettujen lupamääräysten vaikutus. Lupamääräyksillä vähennetään ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia luontoon ja maisemakuvaan ja turvataan pohjavesien laatua. Kun toimintaa harjoitetaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja tämän päätöksen lupamääräyksiä noudattaen, toiminta täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset.

Päätöksessä on annettu maa-aineslain 11 §:n mukaisesti tarpeelliseksi katsotut lupamääräykset hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi. Määräyksiä annettaessa on otettu huomioon toiminnan luonne, sekä sen aiheuttama pilaantumisen todennäköisyys, onnettomuusriski ja alueen kaavamääräykset.

Hakemuksesta annetut lausunnot on otettu huomioon lupamääräyksissä.

Toiminnassa on noudatettava seuraavia lupamääräyksiä:

1. Ottaminen on tehtävä Maa-aineksen ottamissuunnitelmassa (11.12.2025, Maveplan Oy) esitetyn mukaisesti, ellei näistä lupamääräyksistä muuta johdu. Ottomäärä on 68 000 m³ltr. Alin sallittu ottotaso eteläpäässä on tasossa +136.40 (N2000) ja pohjoispäässä tasossa 138.40 (N2000). Tämä ottotaso on ehdollinen ja perustuu ottamisalueella tehtyihin pohjaveden korkeushavaintoihin. Jos ottamisen edetessä havaitaan, että pohjaveden pinta on aiemmin todettua ylempänä, on ottaminen keskeytettävä siltä osin ja alueelle jätettävä vähintään 4 metrin paksuinen suojaava maakerros pohjaveden ylimmän havaitun pinnankorkeuden yläpuolelle.
2. Ottamistoiminnan yhteydessä on varmistettava, että ylimmän luonnontilaisen pohjavedenpinnan yläpuolelle jää vähintään neljän (4) metrin rikkomaton suojakerros. Pohjaveden tasoa pohjaveden havaintoputkista luotettavalla tavalla vähintään neljä kertaa vuodessa niin, että pohjavedenpinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat huomioiduiksi. Pohjavesitarkkailua tulee tehdä pohjavesiputkesta koko ottoluvan voimassa olon ajan, vaikka ottotoimintaa ei alueella koko ajan olisikaan. Mikäli putki tukkeutuu tai vaurioituu, tulee se kunnostaa tai korvata uudella käyttökelpoisella putkella. Pinnankorkeustiedot on vuosittain lähetettävä ottotoimintaa valvovalle viranomaiselle sekä pyydettyä Lupa- ja valvontavirastolle.
3. Toiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee tarkkailla pohjavesiputkesta. Vedestä tulee analysoida vähintään pH, sähkönjohtavuus, polttoainehiilivedyt ja mineraaliöljyt. Laajempi tarkkailu on tehtävä ennen toiminnan aloittamista, vähintään kerran ympäristöluvan voimassaoloaikana ja ennen luvan päättymistä. Vedestä tehdään seuraavat määritykset: lämpötila, haju, maku, sameus, väri, pH, happi, sähkönjohtavuus, rauta, mangaani, sulfaatti, typpiyhdisteet, kloridi, kovuus, alkaliniteetti, COD_{Mn}, polttoainehiilivedyt sekä mineraaliöljyt. Pohjaveden laadun havainnoinnissa käytetty pohjavesiputki tulee olla näytteenottoon soveltuva (muovinen, jonka siiviläosa on pohjavesikerroksessa) ja kairaamalla asennettu. Tulokset toimitetaan ottotoimintaa valvovalle viranomaiselle sekä pyydettyä Lupa- ja valvontavirastolle. Mikäli laboratoriossa on valmius syöttää vedenlaatutiedot suoraan ympäristöhallinnon tietojärjestelmään, käytetään tietojen siirrossa ensisijaisesti tätä vaihtoehtoa.
4. Ottamistoiminnan edistymisen ja suojamaakerroksen riittävyyden seurantaa varten on asennettava riittävät ja selkeästi erottuvat maastomerkinnot; kulmapaalut sekä korkeusmerkit. Merkinnot on oltava selvästi näkyvillä koko ottamisen ajan.
5. Alue tulee merkitä ottamistoiminnasta kertovin varoitusmerkein (tulotiet) ja putoamisvaaralliset jyrkänteet tulee aidata tai vähintään merkitä lippusimalla.

6. Suojaetäisyys ottamisalueelta naapurikiinteistöihin tulee olla vähintään 10 metriä. Suojaetäisyydestä voidaan poiketa, jos naapurikiinteistö on vanhaa maa-ainesten ottoaluetta tai jos naapurikiinteistön omistajalta saadaan kirjallinen suostumus tätä pienempään suojaetäisyyteen.
7. Alueen jälkihoito on tehtävä ottosuunnitelman mukaan ja ympäristöministeriön ohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) periaatteita noudattaen sisältäen alueen muotoilun, tiivispohjaisten alueiden möyhentämisen, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä. Maisemointityöt tulee saattaa loppuun luvan voimassaoloaikana.
8. Ottoalueen seinämät on muotoiltava vähintään kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukaillen. Ottoalueen seinämät eivät saa missään vaiheessa olla jyrkempiä ja muotoilu tulee tehdä ottotoiminnan edetessä. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä- tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen jälkihoidossa.

Toiminta-aika

9. kaivuu, seulonta ja kuljetus ovat sallittuja ma-pe klo 6.00–22.00 välisenä aikana. Satunnaisesti kuormausta ja kuljetusta saa tehdä myös lauantaisin klo 7.00–18.00.

Melu ja pöly

10. Toiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta meluhaittaa. Melulähteet on sijoitettava teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueen alimmalle kohdalle. Raaka-aine, pintamaa- ja tuotevarastokasat on sijoitettava siten, että ne estävät melun leviämistä häiriintyviin kohteisiin. Melua on tarvittaessa torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla parhailla meluntorjuntatoimilla. Koneiden ja laitteiden kunnossapidosta on huolehdittava.
11. Melutaso ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaisia päivä- ja yöajan keskiäänitason toimenpiderajoja. Melumittaukset tulee valvontaviranomaisen määräyksestä suorittaa, mikäli toiminnasta aiheutuvasta melusta valitetaan ja on perusteltu syy epäillä ohjearvojen ylittymistä. Mikäli melutasojen ohjearvot ylittyvät, on toiminnanharjoittajan ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin toiminnasta aiheutuvan melutason alentamiseksi esimerkiksi laitosalueen rakenteellisia 18 suojauksia lisäämällä. Tehdyn mittauksen perusteella voidaan antaa lisämääräyksiä melun vähentämistoimista ja uusintamittauksista.
12. Toiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta pölyhaittaa. Pölyn leviämistä ympäristöön tulee tarvittaessa ehkäistä koteloimalla päästölähteet tai käyttämällä muuta pölyn torjumisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Tiestö, varastokasat ja ajoneuvojen kuormat on tarvittaessa kastettava ja pölyn leviäminen ajoneuvoista toiminta-alueen ulkopuolelle on estettävä. Pölynsidontaan ja kasteluun saa pohjavesialueella käyttää ainoastaan pohjavettä.
13. Kuljetukset, lastaaminen ja lastin purkaminen sekä alueiden kunnossapito on toteutettava siten, että haitallinen pölyäminen voidaan tehokkaasti estää.
14. Toiminnasta aiheutuvat ilman epäpuhtaudet eivät saa ylittää ilman laatua koskevan valtioneuvoston päätöksen (480/1996) mukaisia ohjearvoja. Ilmanlaadun mittaukset tulee valvontaviranomaisen määräyksestä suorittaa, mikäli toiminnasta aiheutuvasta pölyämisestä valitetaan ja on perusteltu syy epäillä ohjearvojen ylittymistä.

Päästöt maaperään ja vesiin

15. Työkoneiden ja polttoainesäiliöiden sijoituspaikat (tukitoiminta-alue) tulee tehdä nesteitä läpäisemättömiksi valtioneuvoston asetuksen (9.9.2010/800) 9 §:n mukaisesti siten, että maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa ei synny. Alueella ei saa käyttää öljyä vuotavia työkoneita tai autoja, ja niiden kunto on tarkistettava säännöllisesti. Luvan saajan on noudatettava erityistä huolellisuutta näitä aineita käsiteltäessä ja varastoitaessa. Öljynvaihdot ja muut huoltotoimenpiteet tulee suorittaa pohjavesialueen ulkopuolella. Toimintaan liittyvä kalusto, polttonestesäiliöt ja suojaukset tulee poistaa alueelta välittömästi toiminnan päätyttyä.
16. Pohjavettä pilaavia aineita, kuten poltto- ja voiteluaineita ei saa varastoida alueella tai käyttää niin, että ne aiheuttavat pohjaveden pilaantumisvaaraa. Mikäli alueella varastoidaan edellä mainittuja aineita, tulee se tehdä hyväksytyissä kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on sijoitettu suoja-altaaseen, tai yksivaippaisissa säiliöissä, jotka on sijoitettu nestetiiviiseen, vähintään säiliön tilavuutta vastaavaan katettuun suoja-altaaseen. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimin sekä laponestolla. Tankkauslaitteistoissa tulee olla lukittavat sulkuventtiilit. Säiliöön törmääminen ja sivullisten luvaton käyttömahdollisuus tulee estää. Voiteluöljyt ja muut kemikaalit on varastoitava lukittavissa, tiivispuhaisissa tiloissa.
17. Laitoksella on oltava saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta, esimerkiksi turvetta tai imeytysmattoja. Mahdolliset maahan joutuneet öljy- tai voiteluainepäästöt on puhdistettava viivytyksettä. Mahdollisesta öljyonnettomuudesta on ilmoitettava Jokilaaksojen pelastuslaitokselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljyllä likaantunut maa ja imeytysaine sekä muut öljyiset jätteet toimitetaan vaarallisten jätteiden vastaanottoluvan saaneeseen paikkaan.
18. Mikäli alueella muodostuu hulevesiä, on ne ohjattava alueelta hallitusti siten, etteivät ne aiheuta pintavesien pilaantumista tai vettymishaittaa toiselle kuuluvalla alueella. Toiminnasta ei saa päästä vesistöön jätevesiä, jotka aiheuttavat vesistön pilaantumista tai roskaantumista.

Jätteet ja vaaralliset jätteet

19. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet (jäteöljyt, öljynsuodattimet, kiinteät öljyjätteet, akut, yms.) on varastoitava tiiviillä alustalla katetussa ja lukitussa tai valvotussa tilassa ja ne tulee kuljettaa pois alueelta toimintajakson päätyttyä. Vaaralliset jätteet on pakattava, merkittävä ja säilytettävä asianmukaisesti. Vaaralliset jätteet toimitetaan säännöllisin väliajoin käsiteltäviksi alan yrittäjien toimesta hyväksytyihin käsittelypaikkoihin. Vaarallisten jätteiden määrästä ja niiden eteenpäin toimittamisesta on pidettävä kirjaa.
20. Toiminnassa syntyvät jätteet tulee varastoida ja käsitellä kiinteistöllä niin, ettei niistä aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, terveyshaittaa, maaperän, pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa, eikä muutakaan haittaa ympäristölle tai naapureille. Toiminnassa huolehditaan, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän ja jätteet toimitetaan säännöllisesti asianmukaiseen käsittelypaikkaan, jolloin alueelle ei muodostu pitkäaikaisia jätevarastoja. Jätteet pyritään hyödyntämään ensisijaisesti materiaalina, lajittelemalla ja kierrättämällä eri jätelajeet, ja toissijaisesti energiana.

Kirjanpito ja raportointi

21. Luvan saajan tulee nimetä vastuuhenkilö, jolla on riittävä asiantuntemus tehtävään ja mahdollisuus suorittaa toiminnan jatkuvaa valvontaa. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot on pidettävä ajan tasalla ja ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Vastuuhenkilön tulee olla perillä tehtävistään ja tunnettava laitoksen toiminnot ja laitosta koskeva lainsäädäntö.

Vastuuhenkilön on oltava selvillä toiminnan ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja ympäristölupapäätöksessä annetuista määräyksistä. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava alueilla työskentelevien henkilöiden ja urakoitsijoiden perehdytyksestä sekä riittävän tiedon antamisesta kaikille alueilla työskenteleville.

22. Mahdollisista häiriöistä ja poikkeuksellisista tilanteista, jotka ovat aiheuttaneet tai saattavat aiheuttaa merkittäviä ympäristöhaittoja, on ilmoitettava viipymättä valvontaviranomaiselle ja tarvittaessa pelastusviranomaiselle. Häiriö- ja poikkeustilanteita voivat olla mm. vahinko- ja onnettomuustilanteet, esim. tulipalot tai tuotantohäiriöt, joista syntyy laadultaan tai määrältään epätavallisia päästöjä tai jätteitä. Toiminnanharjoittajan on välittömästi ryhdyttävä toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten poistamiseksi sekä poikkeuksellisten tilanteiden uusiutumisen ehkäisemiseksi.
23. Toiminnan muuttuessa oleellisesti on siitä ilmoitettava valvontaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen muutoksen tapahtumista. Olennainen muutos voi olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen tai ympäristön pilaantumisriskiin vaikuttava muutos. Mikäli toiminta muuttuu, on toiminnalle tarvittaessa haettava uusi maa-aines- ja ympäristölupa.
24. Toiminnan lopettamisesta on hyvissä ajoin ilmoitettava valvontaviranomaiselle lopputarkastusta varten. Lupa- ja valvontavirastolle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen. Toiminnan päättyessä toiminta-alueet on saatettava asianmukaiseen kuntoon, ettei siitä aiheudu ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. Toiminta-alueet on siistittävä ja maisemoitava. Alueille ei saa jäädä varastokasoja eikä jätteitä.
25. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa vuosittain otetun maa-aineksen määrä ja laatu sähköisesti NOTTO-tietojärjestelmään, jonka avulla valvotaan ja seurataan maa-ainesten ottamista. Ilmoitus tulee toimittaa seuraavan vuoden tammikuun 31. päivään mennessä.
26. Alueen toiminnasta on pidettävä kirjaa. Valvontaviranomaiselle on toimitettava vuosittain, maaliskuun loppuun mennessä yhteenveto edellisen vuoden toiminnasta. Raportista tulee käydä ilmi seuraavat tiedot:
 - Toiminta-ajat
 - Alueelta otetun maa-aineksen määrä
 - Alueella varastossa olevan maa-aineksen määrä vuoden lopussa
 - Vuoden aikana toiminnasta syntyvät jätteet, niiden määrä, laatu ja toimituspaikka
 - Käytettyjen polttoaineiden laatu- ja kulutustiedot
 - Selvitys mahdollisista häiriö- ja poikkeustilanteista, sekä niistä seuranneista toimenpiteistä
 - Tiedot toiminnasta aiheutuneista valituksista, sekä niistä seuranneista toimenpiteistä

Tarkkailukertomuksen perusteena olevat asiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan.

27. Toiminnanharjoittajan tulee olla riittävästi selvillä toimialansa ympäristövaikutuksista ja toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) kehittymisestä ja varauduttava soveltuvan tekniikan käyttöönottoon, mikäli se vähentää toiminnasta ympäristöön kohdistuvan kuormituksen määrää ja vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa ja on kohtuullisin kustannuksin toteutettavissa.

28. Maisemoinnin ja jälkitöiden vakuudeksi tulee hakijan toimittaa ennen ottamisen aloittamista 9900 €:n suuruinen hyväksyttävä vakuus Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle. Arvioitu maisemointikustannus on 3 000 €/ha (Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24). Vakuudeksi hyväksytään ammattimaisen rahoituslaitoksen takaus, vakuutus tai pantattu talletus. Vakuuden antajan on oltava luotto-, vakuutus- tai muu ammattimainen rahoituslaitos, jolla on kotipaikka Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vakuuden on oltava voimassa **30.6.2036** asti. Vakuus voidaan vapauttaa lupaviranomaisen toimesta, kun lupa raukeaa tai toiminta loppuu ja kun on todettu, että toiminnanharjoittaja on täyttänyt velvoitteensa.

Lupamääräysten perustelut

Määräys 1–3: Maa-aineksenoton yhteydessä pohjaveden pilaantumisriski kasvaa (suojaava maannos poistuu, maakerros ohenee ja ottoon liittyy usein riskitoimintoja). Yleensä otto vaikuttaa jonkin verran haitallisesti pohjaveteen, mutta hyvin toteutettuna vaikutukset voivat jäädä vähäiseksi. Ottamispaikka on sijoitettava ja aineiden ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-aineesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti, eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa. Maa-ainesten ottaminen ei saa vaarantaa pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta. (MaL 3 §)

Määräys 4–5: Ottamisalueen merkitsemisestä on määrätty maa-ainasetuksen 7 §:ssä. Toiminnanharjoittaja on vastuussa alueella tapahtuvasta ottotoiminnasta ja siitä mahdollisesti aiheutuvista haitoista, sekä toiminnan turvallisuuden varmistamisesta.

Määräys 6: Jos aineiden ottaminen alentaa viereisen tai lähistöllä sijaitsevan kiinteistön arvoa tai aiheuttaa muuta sellaista vahinkoa tai haittaa kiinteistön käyttämiselle, mitä ei ole pidettävä vähäisenä, on kiinteistön omistajalla ja haltijalla oikeus saada aineiden ottajalta täysi korvaus haitasta, joka aineiden ottamisesta hänelle aiheutuu. (MaL 9 §)

Määräys 7–8: Ottamisalueen jälkihoidon tavoitteena on sopeuttaa ottamisalue luontevasti ympäristöön, vähentää pohjaveden likaantumisriskiä, parantaa ottamisalueen turvallisuutta ja luoda parhaimmillaan alueelle uusia käyttömahdollisuuksia ja ympäristöarvoja, kuten biologisesti arvokkaita ns. korvaavia elinympäristöjä ja luontotyyppejä. (MaL 1, 3 §)

Määräys 9: Määräys sallituista toiminta-ajoista varmistaa, ettei toiminnasta synny kohtuutonta räsitusta lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. (NaapL 17 §, VNa 800/2010 3, 8 §)

Määräys 10–11: Toiminnasta aiheutuvaa melua on tarpeen rajoittaa, jotta toiminnasta ei aiheutuisi kohtuutonta räsitusta tai terveyshaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Mittausvelvoite on annettu valvonnallisista syistä ja meluntorjunnan riittävyuden varmistamiseksi, mikäli siihen ilmenee erityistä tarvetta. (NaapL 17–18 §, YSL 142 §, STM 545/2015 11–13 §, Liite 2, VNp 993/1992 1–2 §, VNa 800/2010 3, 6–8 §)

Määräys 12–14: Ilman pilaantumisen ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi on huolehdittava siitä, että työmaaliikenteestä ja muista oheistoiminnoista aiheutuvat pölypäästöt pidetään mahdollisimman pieninä. Liiallinen pöly saattaa aiheuttaa naapurille kohtuutonta räsitusta, terveyshaittaa sekä ympäristön pilaantumista. Pölyä ja sen leviämistä voidaan vähentää erilaisin pölyntorjuntatoimin, joista on annettu luvassa tarpeelliset määräykset. Mittausvelvoite on annettu valvonnallisista syistä sekä pölyntorjuntatoimien tehostamistarpeen arvioimiseksi, mikäli siihen ilmenee erityistä tarvetta. (NaapL 17–18 §, YSL 141 §, VNp 480/1996 1–4 §, VNa 800/2010 3–5 §)

Määräys 15–17: Maaperän, pohjaveden ja vesistöjen pilaantumisen ehkäisemiseksi on annettu määräyksiä alueella käsiteltävistä polttoaineista ja muista ympäristölle vaarallisista kemikaaleista, työkoneiden huollosta ja onnettomuuksiin varautumisesta. (YSL 16–17 §)

Määräys 18: Alueelle kerääntyvien vesien johtamisesta ei saa aiheutua haittaa muille kiinteistöille eikä ympäristön pilaantumisen tai terveyshaitan vaaraa. (YSL 140 §, VL 5. luku 7–8 §)

Määräys 19–20: Vaarallisten jätteiden käsittelystä on annettu määräys ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi, sekä jätteiden asianmukaisen käsittelyn ja edelleen käsiteltäväksi toimittamisen varmistamiseksi. Jätteiden ohjaamisella hyötykäyttöön tai loppusijoitukseen, sekä varastoinnin siisteydestä ja jätteiden asianmukaisesta käsittelystä huolehtimalla ehkäistään kiinteistön roskaantumista, sekä ympäristöön ja naapurustoon kohdistuvaa haittaa. (YSL 16-17 §, JL 8, 12–17, 72–73 §, VNa 978/2021 7–11, 30 §)

Määräys 21: Ympäristöluvanvaraisen toiminnan valvonnasta on säädetty ympäristönsuojelulaissa. Valvonta perustuu ympäristöriskien arviointiin. (YSL 167-168 §)

Määräys 22: Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa terveys- ja ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Vastuuhenkilön nimeämällä varmistetaan laitoksen asianmukainen hoito ja kunnossapito, sekä tiedonkulku. (YSL 6-7 §)

Määräys 23: Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteissa on määrätty viranomaisten ja vaikutusalueella asuvien tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisesti annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Häiriötilanteisiin liittyy oletettavasti ympäristön pilaantumisen ja terveyshaitan riski, jolloin toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin pilaantumisen tai sen vaaran ehkäisemiseksi, tai jo tapahtuneen pilaantumisen rajoittamiseksi. Pelastusviranomaiselle ilmoitus koskee erityisesti sellaisia tilanteita, jotka voivat aiheuttaa merkittävää haittaa ympäristölle ja naapureille. Muissa tilanteissa ilmoitus tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL 14, 123, 133–135 §, VNa 800/2010 12 §)

Määräys 24: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa myönnettyä lupaa tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin. (YSL 29, 170 §, MaL 16 §) **Määräys 27:** Maa-ainesten oton päättymisestä ja lopputarkastuksesta on määrätty maa-ainesasetuksen 7 §:ssä.

Määräys 25–26: Otetun maa-aineksen määrän ja laadun vuosittaisesta ilmoitusvelvollisuudesta on määrätty maa-aineslain 23 a §:ssä ja maa-ainesasetuksen 9 §:ssä. Määräykset ympäristöluvanvaraisen toiminnan tarkkailusta, kirjanpidosta ja raportoinnista on annettu lupaehtojen tiedonkulun varmistamiseksi ja valvontaa varten. (YSL 62 §, YSA 15 §)

Määräys 27: Ympäristön pilaamisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on huolehdittava ja varmistuttava siitä, että käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa. Toiminnan ja ympäristön kannalta paras käyttökelpoinen tekniikka kehittyy vähitellen ja kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. (YSL 6, 8, 20 §, JL 13 §)

Määräys 28: Vakuuden antamisesta on määrätty maa-aineslain 12 §:ssä, maa-ainesasetuksen 8 §:ssä ja ympäristönsuojelulain 59-61b ja 199 §:ssä. Vakuuden on oltava riittävä ottaen huomioon toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat määräykset. Vakuus on asetettava ympäristöluvassa osoitetun valvontaviranomaisen eduksi ennen toiminnan aloittamista. Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkastuksessa hyväksytty.

Lupamääräyksiä ankarampien säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain, maa-aineslain tai jätelain nojalla tämän luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai tästä luvasta poikkeavia säännöksiä, on asetusta tämän päätöksen estämättä noudatettava.

Luvan voimassaolo, luvan muuttaminen tai peruuttaminen

Tämä päätös on voimassa 30.6.2036 asti. Jos ympäristölupavelvollinen toiminta oleellisesti muuttuu, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa. Lupaviranomainen voi määrätä hakemaan uutta lupaa tai muuttamaan olemassa olevaa lupaa, jos toiminta muuttuu tai on aiheutta epäillä, että tässä luvassa annetut määräykset eivät ole riittävät estämään luonnon vahingollista muuttumista tai vaaraa terveydelle tai viihtyisyyden merkittävää vähentymistä tai muuta näihin verrattavaa edun loukkausta, tai jos se on tarpeen toiminnan tarkkailemiseksi. Ehtoja voidaan myös lieventää tai väljentää, jos huomataan, että vahingolliset ympäristövaikutukset saadaan estettyä väljemminkin ehdoin. (MaL 16 §, YSL 29, 87, 89, 92–93 §)

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Maa-ainelaki, nk. "Soralaki" (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta, nk. "Maa-ainesasetus" (926/2005)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920)

Jätelaki (646/2011) Valtioneuvoston asetus jätteistä, nk. "Jäteasetus" (978/2021)

Vesilaki (587/2011)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Käsittelymaksu perustuu Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnan 12.02.2025 § 4 hyväksymään maa-ainelain valvontataksaan. Maa-ainelain ja ympäristönsuojelulain mukaisten yhteiskäsittelylupien (Pohjavesialue) käsittelystä kunnalle perittävästä maksusta määrätään maa-ainelain mukaisessa taksassa. Maksutaksan mukainen maksu on suuruudeltaan 2440,50 €

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Valitusaika päättyy 29.7.2026.

LIITTEET

Liite 1: Valitusosoitus

Päätöksestä tiedottaminen

Kuulutus päätöksestä on julkaistu 22.6.2026 ja tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta eli 29.6.2026.

Päätös lähetetään hakijalle, Haapajärven kaupungin ympäristölautakunnalle sekä Lupa- ja valvontavirastoon. Hakemusvaiheessa kuulluille lähetetään päätöksen antamisesta tiedoksiannot.

Kuulutus ja päätös pidetään nähtävillä 22.6.2026 – 29.7.2026 välisen ajan Haapajärven kaupungin sähköisellä ilmoitustaululla.

Päätös